

1. Obiekt ZAJEZDNIA TRAMWAJOWA "PRAGA"

38/2

BUDYNEK ADMINISTRACYJNO-MIESZKALNY

2. Czas powstania

1921/1925

3. Miejscowość

WARSZAWA

11. Widok od ptn. zach., neg. 900/509/6; elewacja wsch., neg. 900/508/6; orientacja

4. Adres

03-775 Warszawa
ul. Kawęczyńska 25

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo mazowieckie

gmina *Centrum*
Warszawa Praga Północ

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Warszawa

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo warszawskie

powiat Warszawa

8. Właściciel i jego adres

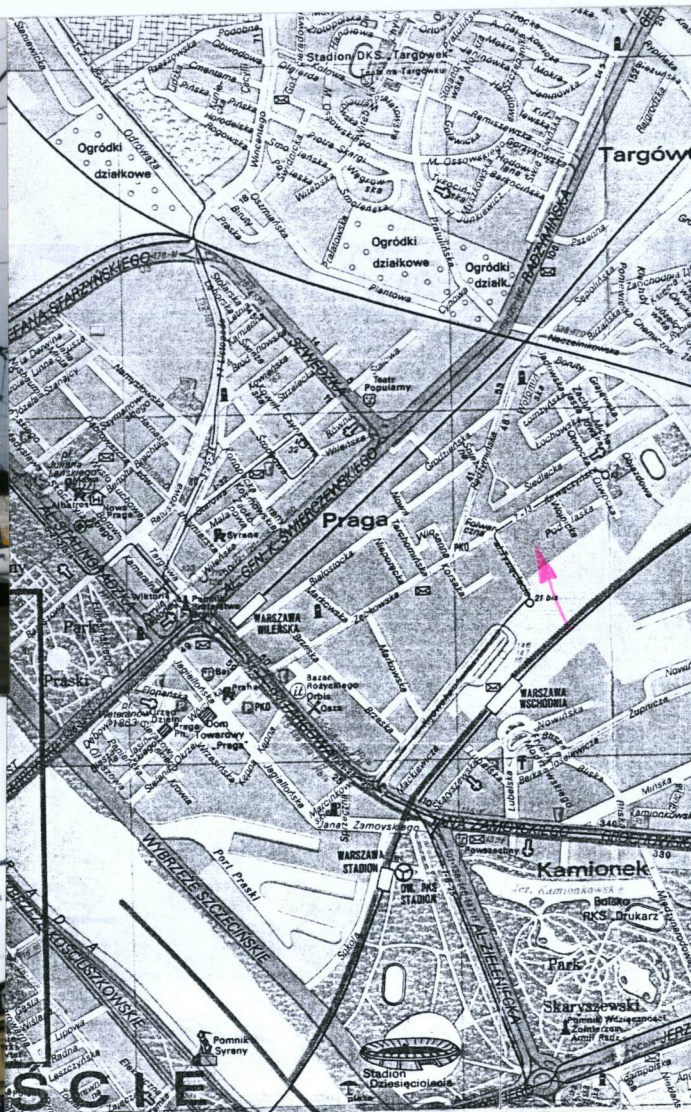
Gmina Warszawa Centrum
ul. Kłopotowskiego 15
Warszawa

9. Użytkownik i jego adres

Zarząd Nieruchomości Komunalnych
03-446 Warszawa
ul. 11 Listopada 13/15

10. Rejestr zabytków

Nr 105/07 data 2.02.2007

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu

Budynek administracyjno-mieszkalny wzniesiono w latach 1921-1925 być może wg projektu inż. Juliusza Dzierżanowskiego i Pawła Wędziagolskiego - autorów hali postojowej i zaplecza techniczno-socjalnego zajezdni. Na pierwszej kondygnacji znalazły pomieszczenia biura i administracja, na wyższych - mieszkania pracowników Tramwajów Warszawskich.

Obecnie budynek wyłączony jest z terenu zajezdni i stanowi własność miasta.

Monumentalna kamienica wykazuje cechy pokrewne z halą postojową i budynkami zaplecza, elementami wystroju nawiązuje do tradycji architektury klasycyzmu w wersji rezydencjonalnej (partia przyziemia i portyk elewacji wschodniej). Skala założenia miała świadczyć o wysokiej randze i znaczeniu przedsiębiorstwa przewozowego w szybko rozwijającej się stolicy.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

Sytuacja: Budynek usytuowany w dzielnicy Praga Północ, w pld. wsch. narożniku skrzyżowania ul. Kawęczyńskiej i alei 1000-lecia, w bezpośrednim sąsiedztwie leżącej na pld. zajezdni tramwajowej z halą postojową i budynkami zaplecza.

Materiał i konstrukcja: Budynek wzniesiony w tradycyjnej technologii, murowany z cegły ceramicznej, na zaprawie cementowo-wapiennej, ściany z zewnątrz i wewnątrz tynkowane, stropy drewniane, tynkowane, konstrukcja więźby dachowej drewniana krokwiowo-płatwiowa. Pokrycie dachu dachówką ceramiczną. Schody drewniane i lastrikowe, posadzki cementowe i z terakoty. Poręcze, stolarka drzwiowa i okienna drewniana. Kraty w drzwiach i balustrady balkonów stalowe. Obróbki dekarские, rynny i rury spustowe z blachy ocynkowanej.

Rzut: Posadowiony na planie litery "L" z dłuższym skrzydłem o osi podłużnej wsch. zach. i krótszym o osi płn. pld.

Bryła: Złożona z dwóch prostopadłościennych skrzydeł - pld. zach., przekrytego mansardowym łamanym czterospadowym dachem, ze spłaszczonymi górnymi połaciami i lukarnami oraz wschodniego, przekrytego dachem dwuspadowym. Budynek podpiwniczony, czterokondygnacyjny z użytkowym poddaszem w skrzydle pld. zach.

Elewacje: Elewacja frontowo-wschodnia 5-osiowa, ściany dwóch pierwszych kondygnacji boniowane. Na osi wejście główne, w przyziemiu drzwi prostokątne z wielkim przeszklonym nadświetłem, zamkniętym łukiem pełnym. Wyżej na wysokości dwóch kondygnacji wnęka flankowana dwoma jońskimi kolumnami, w dolnej partii kanelowanymi. Część niższą wnęki wypełnia prostokątne okno o drobnych podziałach zwieńczone wysokim nadprożem na konsolach. W części wyższej wysokie okno zamknięte łukiem pełnym. W polu między oknami dwa płaskorzeźbione gryfy zwrócone do siebie przodem. Okna 2 kondygnacji z dekoracyjnymi balaskami. Prostokątne okna o zróżnicowanej wielkości, zmniejszające się ku górze, parapety i wysokie nadproża wsparte na konsolkach. Elewację wieńczy mocno wyładowany gzyms koronujący ząbkowany. Elewacja płn. 14-osiowa z trzyosiowym, wysokim ryzalitem zach. Na osi środkowej 3 i 4 kondygnacji półkoliste balkony wsparte na konsolach z balaskowymi balustradami. Ryzalit środkowy powtarza układ osi elewacji wsch. Między nadprożem okna 3 kondygnacji a parapetem okna 4 kondygnacji dwa płaskorzeźbione zwrócone głowami do siebie gryfy. Elewacja boniowana w 1 kondygnacji i dwóch pierwszych kondygnacji ryzalitu zach. i narożnika płn. wsch. Elewacja pld. skrzydła pld. zach. 6-osiowa, na wysokości dwóch pierwszych kondygnacji w części zach. boniowana. Na osi środkowej okna o wykroju zbliżonym do kwadratu, ujęte w opaski z parapetami i wysokimi nadprożami. Pozostałe okna o zróżnicowanej wielkości, mniejsze w uskoku od zach. i większe w części wsch. Elewacja wsch. skrzydła pld. zach. 5-osiowa, trzy osie środkowe zajmuje pseudoryzalit z trzema balkonami na 1, 2 i 3 kondygnacji. We wnęcie zajmującej 2 skrajne osie wejście z wielkim oknem i nadświetłem zamkniętym łukiem odcinkowym. Elewacja pld. skrzydła wsch. 9-osiowa, powtarza układ elewacji płn. w skromniejszej wersji bez ryzalitów i boniowania. W narożnikach wsch. i zach. wejścia do klatek schodowych. Elewację wsch. skrzydła wsch. stanowi ślepa tynkowana ściana. W narożniku płn. zach. na wysokości 1 kondygnacji taras z balaskowaną balustradą i dekoracyjnym wazonem.

Wnętrze: Zajmują lokale mieszkalne o zróżnicowanej wielkości, do których prowadzi 6 klatek schodowych. Stalowe balustrady i drewniane poręcze oryginalne z czasów budowy budynku.

Instalacje: Elektryczna, wodnokanalizacyjna, c.o., gazowa, telekomunikacyjna, odgromowa.

14. Kubatura ok. 14580 m ³	15. Powierzchnia użytkowa ok. 2900 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne Budynek administracyjno-mieszkalny	17. Użytkowanie obecne Budynek mieszkalny
18. Prace budowlane i konserwatorskie Budynek podczas wojny ominięły poważniejsze zniszczenia i po dokonaniu niezbędnych napraw nadawał się do eksploatacji. Od 1945 r. budynek przechodził kilkakrotne bieżące remonty, wymiany instalacji i konserwacje oraz uzupełnienia drobnych ubytków w pokryciu dachu.		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Ogólny stan techniczny budynku dobry. Fundamenty, mury nośne, stropy, konstrukcja dachu, ściany wewnętrzne w dobrym stanie technicznym. Pokrycie dachu kompletne, stolarka okienna i drzwiowa oryginalna, zdrowa. Instalacje - sprawne, użytkowane.	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie Budynek mieszkalny stanowiący niegdyś część zajezdni tramwajowej stanowi interesujący przykład warszawskich inwestycji komunalnych okresu międzywojennego. Jego historyzująca architektura nawiązująca do baroku i klasycyzmu jest świadectwem poszukiwań formalnych dla obiektów użyteczności publicznej charakterystycznych dla pierwszych lat 20-lecia międzywojennego. Kształtujący od blisko 70 lat krajobraz kulturowy budynek wraz z zajezdnią kwalifikuje się do objęcia ochroną prawną w ramach zespołu zajezdni przy ul. Kawęczynskiej.	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

Fragmentaryczna dokumentacja techniczna w zarządzie przedsiębiorstwa "Tramwaje Warszawskie", ul. Senatorska 37.

22. Bibliografia

- M. Gajewski, Urządzenia komunalne Warszawy. Zarys historyczny, Warszawa 1979.
H. Janczewski, Warszawa - geneza i rozwój inżynierii miejskiej, Warszawa 1971.
W. Danielewski, M. Iwanowski, 50 lat Warszawskich Tramwajów Elektrycznych 1908 - 1958, Warszawa 1958.
J. Plaszkowski, Warszawskie Tramwaje Elektryczne - 90 lat, tom I, Warszawa 1998.
J. Janiak, D. Walczak, Warszawskie Tramwaje Elektryczne - 90 lat, tom II, Warszawa 1998.

23. Źródła ikonograficzne i fotograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)**24. Uwagi różne**

Patrz: Karta ewidencyjna "Zajezdnia Tramwajowa - zespół" wykonana w BSiDZT Stanisław Januszewski w styczniu 1999 r. przez Stanisława Jabłońskiego.

25. Opracował: Program komputerowy karty - Word for Windows - BSiDZT S. Januszewski
tekst Stanisław Jabłoński, 5 lutego 1999 r.

plany, rysunki mgr inż. arch. Anna Broniewska, 15 stycznia 1999 r.

zdjęcia fotogr. Stanisław Jabłoński, sierpień 1998 r.

miejsce przechowywania negatywów BSiDZT S. Januszewski

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO !

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)**27. Załączniki**

Nr 1-3 - dokumentacja fotograficzna i rysunkowa

1. Miejscowość

WARSZAWA

2. Obiekt: Zajeżdźnia Tramwajowa Praga
**BUD. ADMINISTRACYJNO-
MIESZKALNY**

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Dokumentacja fotograficzna. Verte!

1. Elewacja płn., neg. 900/509/1

2. Elewacja płd. skrzydła wsch., neg. 900/510/5

3. Fragment elewacji płn., neg. 900/509/3

Wkładkę założył: Stanisław Jabłoński, 5 lutego 1999 r.

Miejsce przechowywania negatywów: BSiDZT S. Januszewski

4. Elewacja pln., ryzalit środkowy, fragment, neg. 900/509/2
5. Elewacja pld., ryzalit zach., fragment, neg. 900/509/5
6. Elewacja zach., fragment, neg. 900/510/2

1. Miejscowość

WARSZAWA

2. Obiekt: Zajezdnia Tramwajowa Praga
**BUD. ADMINISTRACYJNO -
MIESZKALNY**

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Dokumentacja fotograficzna i sytuacja. Verte!

1. Elewacja pld. skrzydła wsch., neg. 900/510/3

2. Elewacja wsch., część pld., neg. 900/510/6

3. Elewacja wsch., część pln., neg. 900/510/4

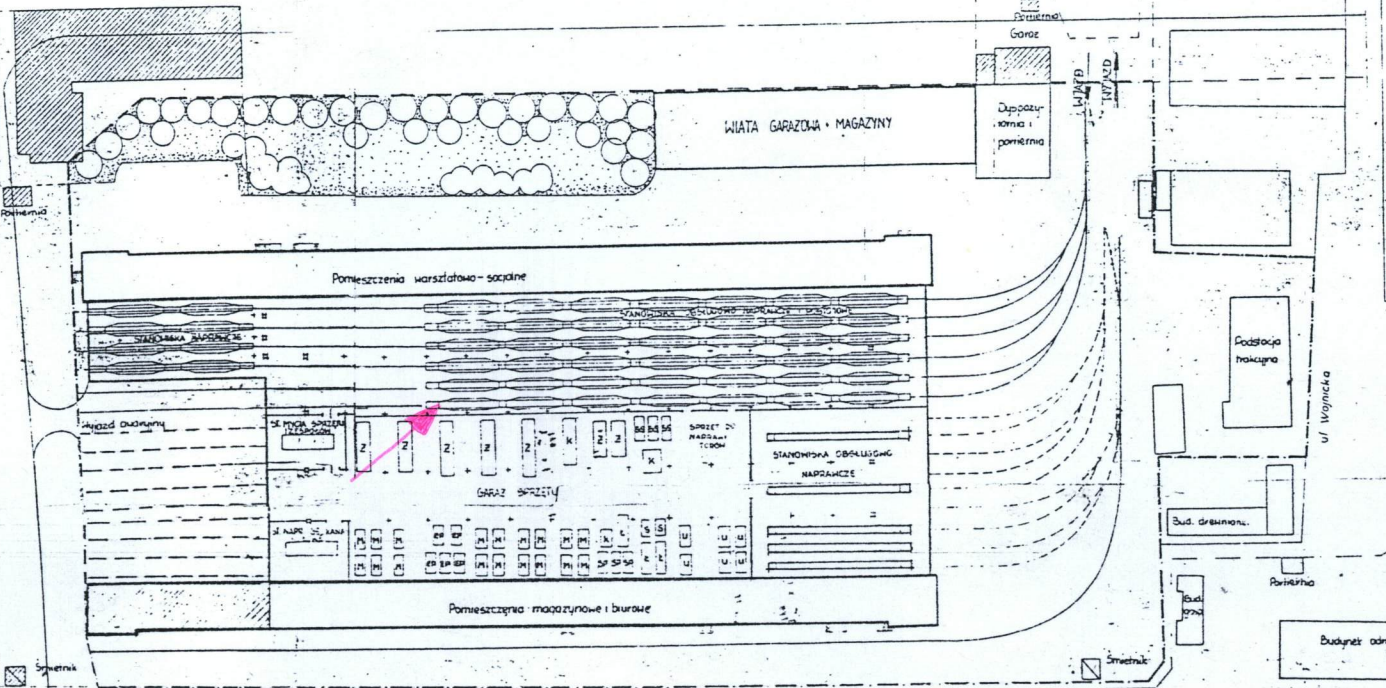

Wkładkę założył: Stanisław Jabłoński, 5 lutego 1999 r.

Miejsce przechowywania negatywów: BSIDZT S. Januszewski

ul. KAWĘCZYŃSKA

I 1000-LECIA

LEGENDA

S - SPYCHARKA
SS - SPAWARKA SPALINOWA
Z - ŻURAW

--- TEREN ZAJEZDNI ZMODERNIZOWANEJ
BUDYNKI PRZEZNACZONE DO ROZBIÓRKI
--- TORY PRZEZNACZONE DO ROZBIÓRKI

M - MULTICAR
EP - ELEKTROW. POŁOWE
SP - SPRĘŻARKA
Ł - ŁADOWNIKA
K - KOPARKA
U - URZĄD

0 50 M

Nr arch. P-3/4/5/Tg/80

BAZA GOSPODARZY
ILOŚĆ STANO. OBSŁUGOWYCH I NAPRAWCZ
SZYNOWEGO - 50
BAZA SPRZĘTU
ILOŚĆ STANOWISK OBSŁUGO. BAZY SPRZĘ
- 5 stanowisk kanałowych, 2 bezkanałowe
ILOŚĆ STANO. POSTOJOWYCH W HALI - 50
ILOŚĆ STANO. POSTOJO. W WŁACIE GARAZOY
WARIANT I

Technologia
175/79.

ZAJEZDZIA
TRAMWALOWA

N-wa ul. Kawęczyńska
ZAJEZDZIA TABORU

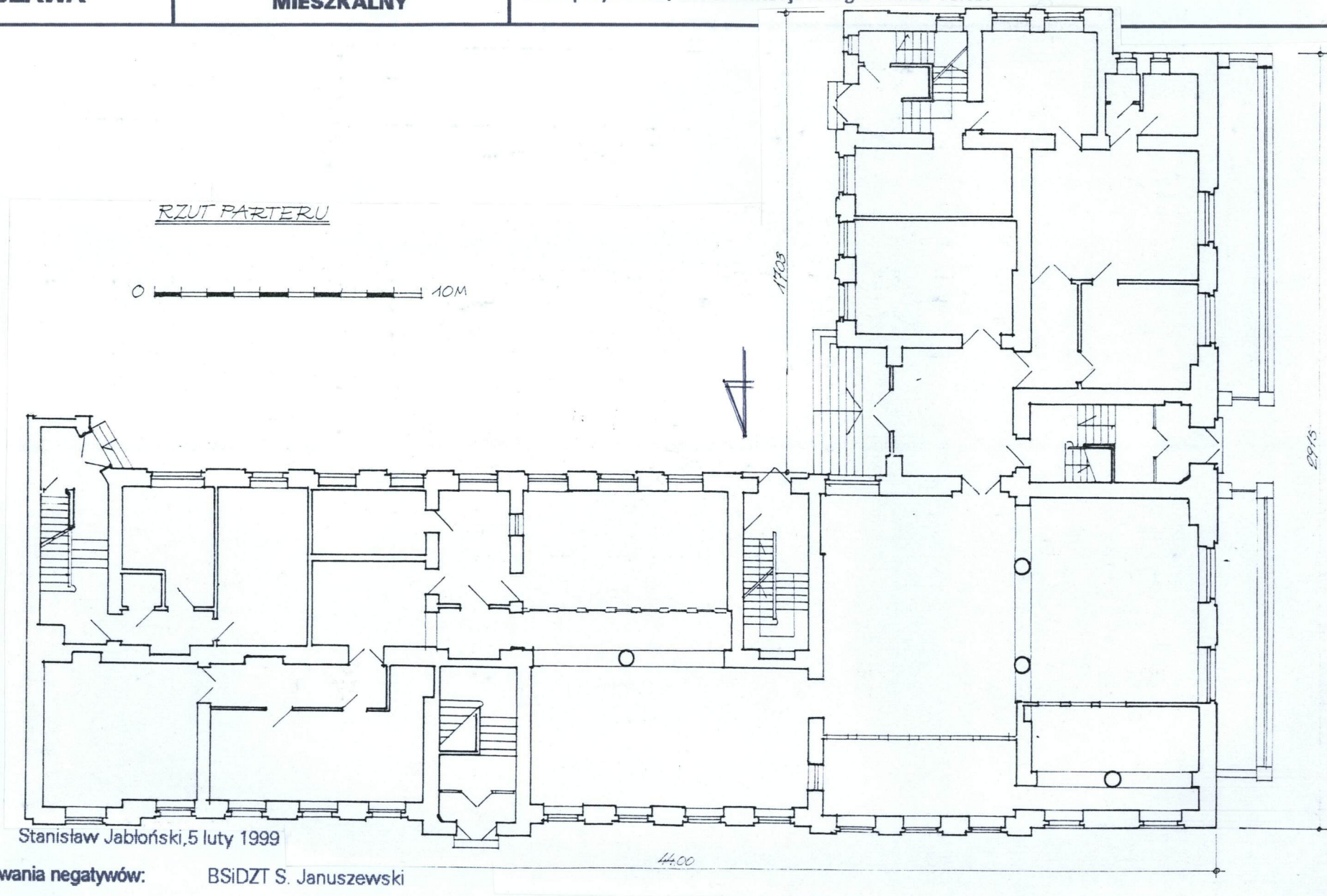
1. Miejscowość

WARSZAWA

2. Obiekt: Zajeżdźnia Tramwajowa Praga
**BUD. ADMINISTRACYJNO -
MIESZKALNY**

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Rzut przyziemia, dokumentacja fotograficzna. Verte!

Wkładkę założył: Stanisław Jabłoński, 5 lutego 1999

Miejsce przechowywania negatywów: BSIDZT S. Januszewski

1. Klatka schodowa, fragment, neg. 900/509/4